

MAN VAN 16 MILJARD

Het kabinet werkt momenteel aan een nota waarin uitgelegd wordt waarom de opbrengst van de recente UMTS-veiling in Nederland zo laag was. De opbrengst bedroeg in Nederland slechts *f* 377 per inwoner terwijl in Duitsland en Engeland respectievelijk *f* 1.356 en *f* 1.437 per inwoner werd betaald. Dat scheelt slechts *f* 1.000 per inwoner, ofwel 16 miljard in totaal.

Het AD wist deze week een nog vertrouwelijk concept van de nota te bemachtigen. Daarin schrijven de verantwoordelijke bewindslieden, Zalm (Financiën) en De Vries (V&W), dat de lage opbrengst niet te wijten is aan een verkeerd veilingontwerp maar een gevolg is van het feit dat in Nederland reeds meer mensen een mobieltje hebben. Daarom zou er in Nederland minder te winnen zijn en zouden bedrijven minder hoog geboden hebben.

Geloof u dat nou? Ik in ieder geval niet. Denkt u dat minister Zalm het zelf geloofd? Ik denk het niet. We hebben deze minister leren kennen als iemand die zeer behoedzaam raamt. Vandaar de voortdurende meevallers die het kabinet rapporteert. Toen Zalm in april in het TV-programma "Buitenhof" de verwachting uitsprak dat de veiling *f* 20 mrd. op zou leveren (*f* 1.275 per Nederlander) zat hij dus eerder te laag dan te hoog. Bovendien wist Gerrit natuurlijk toen ook al, dat er in Nederland relatief meer mobieltjes zijn. Die vlieger gaat dus niet op.

f 16.000.000.000. Stel dat de veiling zo veel meer had opgeleverd. Wat hadden we daar dan wel mee kunnen doen?

We hadden het natuurlijk eerlijk kunnen delen, *f* 1.000 per Nederlander. We hadden ons ook sociaal kunnen opstellen, het geld is voldoende om de armste helft van de wereldbevolking twee dagen lang van eten te voorzien. Van de allerarmste 16 miljoen mensen hadden we zelfs hun jaarinkomen kunnen verdubbelen.

We hadden het geld ook in eigen land kunnen investeren. Het is bijna voldoende om een heel jaar het basisonderwijs en het voorgezet onderwijs te betalen. De universiteiten en hogescholen hadden we

zelfs twee jaar lang volledig kunnen betalen. In de zorg hadden we alle wachtlijsten kunnen wegwerken, en nog veel meer. Het geld is voldoende om alle huizen in een stad als Tilburg te kopen. Als u liever landbouwgrond heeft: alle grond in Friesland, of die in Groningen en Drenthe samen, is voor dat bedrag te krijgen.

Staatssecretaris De Vries zegt nu wel dat voor haar geld minder belangrijk was dan een eerlijke verdeling, maar ook haar ministerie had met dat geld mooie dingen kunnen doen. Zo zou aan elke huiseigenaar die last heeft van het vlieglawaai van Schiphol een mooie verhuispremie van f 1,6 mln. geboden kunnen worden. Het geld is ook voldoende om zowel de HSL-Zuid als de Betuwelijn aan te leggen. Een flitsende zweeftrein van Schiphol naar Groningen zou ook betaald kunnen worden en wellicht bleef er dan zelfs nog geld over voor een vergelijkbare verbinding Schiphol-Maastricht. In ieder geval is het geld ruim voldoende om het “bereikbaarheids-offensief Randstad, waarmee het kabinet de files wil wegwerken, te betalen.

Als die mooie dingen die we nu moeten missen, maken, gegeven de ontoereikende verklaring van de bewindslieden, de vraag naar het waarom van de lage opbrengst natuurlijk bijzonder relevant. Volgens mij speelde het veilingontwerp wel degelijk een rol en zijn uit het financiële debacle belangrijke lessen over de relatie markt-overheid te trekken.

Minister Zalm is overheidsdienaar en bijgevolg eerder gericht op het beperken van uitgaven dan op het verwerven van inkomsten. Bij een ondernemer is het net andersom en zoals KPN-topman Smits deze week zei, een ondernemer weet dat de kost voor de baat uitgaat. Toen de Engelsen twee jaar geleden hun veiling ontwierpen waren KPN-ers er als de kippen bij om belangrijke lessen te leren. De overheid realiseerde zich onvoldoende dat het ontwerpen van een veiling ook een ondernemingsactiviteit is en dat men dus ofwel mensen naar Londen moet sturen of het ontwerpen moet uitbesteden. ‘Penny wise’ bleek ook nu weer ‘Pound Foolish’. In het spel dat volgde was de overheid niet tegen de markt opgewassen.

Als over drie weken Minister Zalm zijn koffertje weer triomfantelijk naar boven houdt zal ik kijken of hij toch niet lacht als een boer die kiespijn heeft en zal ik met weemoed denken aan de 16 miljard die er meer in dat koffertje had kunnen zitten.

Eric van Damme